

Чому деякі діти не люблять читати і що з цим робити

Одним із найбільш дієвих способів прищепити дитині любов до книжки є читання їй уголос. Такого висновку у [«Звіті про дитяче та сімейне читання»](#) дійшли експерти авторитетного американського видавництва Scholastic, яке, зокрема, видає знамениту серію про Гаррі Поттера.

Сьогодні ми детальніше проаналізуємо це дослідження, а також поговоримо про інші способи розвинути в малечі любов до читання й про те, що часто відштовхує від цього заняття.

У звіті знову зафіксовано тривожну тенденцію – чимраз більше дітей у США віком від 6 до 17 років відмовляються від читання для особистого задоволення.

За останні чотири роки кількість дітлахів, які люблять читати, зменшилася майже на десять відсотків – нині добровільно це робить лише половина опитаних. Ledь більше третини сказали, що трохи люблять читати, а 12% не люблять узагалі.

Чому так відбувається? Популярною є думка, що в усьому винні сучасні гаджети, електронні ігри й доступність інших цифрових розваг, яким малеча більш охоче присвячує час. Це справедливо лише частково, оскільки дитина, яка має насолоду від читання, завжди знайде можливість усамітнитися з книжкою.

Учені констатують: діти, які дуже мало часу приділяють читанню, зазвичай зазнають труднощів із цим процесом. Він стає для них справжнім викликом, якого уникають при будь-якій нагоді.

Для вирішення цієї проблеми слід спершу з'ясувати, чому саме ваше чадо відмовляється від книжки.

Чому дитина не хоче читати

Спеціалізований сайт Reading Is Fundamental [називає](#) кілька основних причин, чому дітлахи не відчують особливої цікавості до читання, а також пропонує варіанти їх усунення.

Читати – нудно. Це одна з найбільш частих відповідей малюків, які не люблять книжки. Саме в цьому випадку батьки часто припускаються найбільшій помилки, намагаючись нав'язати дитині книжку, яка подобалася їм самим у дитинстві або яка вважається популярною, а отже, обов'язково має бути прочитаною.

Згідно з дослідженням Scholastic, 91% читачів віком від 6 до 17 років вважають улюбленими саме ті книжки, які вибрали самостійно. Тому треба дати малечі практично повну свободу вибору.

Я не маю на це часу. Часто його справді бракує: діти ходять до школи, роблять уроки, відвідують гуртки, бавляться в ігри, дивляться телевізор. Тож їм потрібна допомога батьків для перебудови щоденного графіка, щоб навчитися приділяти певний час читанню.

Це важко. Для деяких малюків читання – важкий і повільний процес. У такому випадку експерти рекомендують попросити вчителя допомогти знайти цікаві книжки, які відповідають реальному рівню розвитку дитини.

Це не важливо. Часто малеча не розуміє, яку користь може мати від читання. Тож фахівці радять давати літературу на тему, яка справді хвилює ваше дитя. Євгенко цікавиться козацтвом? Запропонуйте йому відповідні твори!

Це не розвага. У дітлахів, які мають проблеми з читанням, воно може викликати тривогу. Навіть малята з хорошими навичками читання часто сприймають його як обов'язок – читати треба для школи або на домашніх тематичних заходах, – тому й починають сприймати це як справжню роботу. Порада – зніміть будь-який тиск, щоб чадо могло насолоджуватися книжкою.

«Наше дослідження показує, що заохочення дітей будь-якого віку і присвячення окремого часу як у школі, так і вдома читанню книжок, які вони вибрали самостійно, допоможе малечі пізнати радість від читання, його потенціал. Така тактика сприятиме мотивації дітлахів читати більше, що

поліпшити їхні навички й відкрити світ можливостей у майбутньому», – каже одна з керівників Scholastic Френсі Александер.

Як мотивувати дитину до читання

Експерти Reading Is Fundamental пропонують двадцять способів заохотити вашого малюка до книжки. Ось найбільш цікаві з них:

Зверніть увагу на теми, які цікавлять дитину, і пропонуйте їй відповідну літературу. Порозкладайте книжки, журнали, каталоги на видних місцях у домі.

Читайте для себе. Хай малюк бачить, що вам це дає насолоду. Розповідайте про цікаві моменти прочитаного у неформальній атмосфері.

Хай дитина дізнається необхідну інформацію з книжки чи журналу – як скласти модель літака, спланувати майбутню подорож тощо. Грайте в ігри, які вимагають читання.

Заохотьте старших дітлахів читати молодшим. Вони люблять хвалитися своїми вміннями!

Пропишіть у сімейному порядку денному постійний час для читання, хоча б 20 хвилин.

На свята даруйте малечі книжки зі сфери їхніх зацікавлень. Не забудьте й про закладку – не обов'язково прочитати все одразу, можна відкласти на потім.

Відведіть дитині спеціальне місце для зберігання літератури.

Влаштовуйте з малятами вечірки читання смішних книжок. Усім буде весело!

Підтримуйте дитяче зацікавлення. Донька любить книжки про динозаврів? Поведіть її у природничий музей.

Обмежте перегляд телевізора, щоб приділити час книжці, але *ніколи не використовуйте телевізор як покарання чи заохочення до читання.*

І, як ми писали раніше, *читайте дітям уголос!* Торік Американська академія педіатрів оприлюднила [рекомендацію](#) для батьків читати малюкам книжки вголос від самого народження, оскільки в перші три роки життя формується значна частина мозку дитини.

Також дослідження Scholastic показує, що особливе послаблення любові до читання у дітлахів спостерігається з восьми років – саме в цьому віці батьки

часто перестають читати їм уголос. Згідно зі звітом, 11-річна дитина значно охочіше читає самотійно, якщо їй регулярно читають старші.

«Я не думаю, що батьки знають, наскільки важливим є цей час (читання вголос) і яку роль він грає у житті дітей», – каже Крістен Гармелінк, одна зі співавторів звіту.

Чого робити не варто

Не бурчіть. Уникайте лекцій про користь читання й не мучте дитину, яка не хоче читати. Вона лише опиратиметься.

Не намагайтеся підкупити. Нема нічого поганого в тому, щоб нагородити малюка за його зусилля, але він не має очікувати грошей за кожную прочитану казку. Краще подаруйте іншу книжку за вибором дитини й похваліть її. Поступово зменшуйте кількість нагород.

Не оцінюйте якості читання. Розрізняйте шкільні завдання й читання для задоволення. Допомогти малечі пізнавати радість від книжки – уже гідна мета.

Не критикуйте вибору дитини. Краще читати майже будь-що, ніж не читати нічого, навіть якщо чадо вибрало надто легку, на вашу думку, книжку. Поважайте його рішення.

Не ставте нереальних цілей. Зосередьтеся на відстежуванні дрібних зрушень, а не очікуванні радикальних змін за два уроки.

Не робіть читання надто важливою справою. Це тиснутиме на дитину, і вона читатиме для вас, а не заради власного задоволення, або й узагалі відмовиться від книжки.

І головне, варто пам'ятати: рано чи пізно кожен малюк навчиться читати. Але саме від дорослих великою мірою залежить, чи робитиме він це з насолодою.